

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділя і руских свят о 5½ год. пополудни.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. I. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає сильше напередне застережене. — Рекламациі неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні доносеня по 30 сот. від стрічки.

Цісарске слово.

(X) Розправа в посольській палаті вівторок про австро-угорске питанє, котрій ми в останнім числі присвятили вступну статью, має, як ми се вже вчера зазначили, досягле політичне значінє. Важка була ся розправа задлятого, що австрійска державна рада нагадала собі про свої права, а хоч понука до того вийшла з інших причин, всеж таки день сей належить до світлих хвиль австрійского парламентаризму. Всі речники зазначили се виразно, що в будуччині державна рада хоче мати свій голос, наколи будуть вести ся які небудь переговори і складати умови про взаємини між Австрією а Угорщиною.

Але як небудь згадана розправа мала значінє більш теоретичного розумованя без указаня практичного висліду, всеж таки довела до того, що правительство було зриневлене запита виразне і рішуче становище в сій многоважній справі, котра обходить і обидві половиці держави з окрема і цілу монархію австро-угорску. Як ми вже звичали, почула посольска палата з уст міністра-президента бар. Гавча заяву, котра дає повну заперуку державній раді, що єї управнений вплив що до спільних справ монархії в цілости обезпечений і що австрійске законодавне тіло не потребує побоювати ся односторонних роз-

порядків, котрі би поставити могли Австрію із шкодою єї інтересів перед довершеним ділом.

Така рішуча заява з уст міністра-президента була би сама про себе важна і цінна, бо она містить в собі виразну політичну програму. Але позаяк правительства часто змінюють ся а з ними пропадають нераз і виголошені ними політичні програми, отже і ся програма не мала би сеї великої і основної досяглости, наколиб міністер-президент вразно не заявив був, що проголошує се з уповажненя. Річ зовсім ясна, що се уповажненє одержав міністер-президент від Корони і тому та заява, се цісарске слово обовязує не лише сучасне правительство, але також кожде слідує, стає, так сказатиб, непохитною підвалиною державного устрою.

Ми вже згадували про се, що як раз угода з Угорщиною в 1867 р. була зроблена окремо і Австрія опинила ся перед довершеним ділом, а наслідком рівнозвучности дотячних законів (угорского і австрійского) протягом сорока літ угорской держави правники намагали ся на свій лад пояснювати розумінє угорского угодового закона і з того висновувати всякі домаганя що до розширення прав угорского сойму а обмеження заперучених законом прав Корони. Ціла боротьба угорской коаліції, котра протя-

гом одного року все розширювала і степенувала програму своїх домагань, стає наглядним сего доказом. Проголошенє міністром-президентом цісарске слово дає тепер повну заперуку, що на случай нового уладжуваня взаємин австро-угорских не буде нічого зроблено угорским соймом, що не було би і з рівноправною австрійскою державною радою умовлено. А се в практиці так буде уявляти ся, що австрійска державна рада буде мати спромогу висловити своє становище, поки умова з угорским соймом буде санкціонована Короною.

Ся заява має отже для Австрії історичне значінє і она буде записана великими буквами в літописи державної ради, позаяк остане вихідною точкою при можливім уладжуваню австро-угорских взаємин, при новім устрою монархії.

Друга точка сеї заяви, сего цісарского слова підносить ся, як уже відомо, до кермованя, управи і внутрішньої організації спільної армії, до язика війскової коменди і службового язика в спільній армії, а Корона дає устами міністра-президента рішучу і виразну заяву, що в тих справах не послідує ніяка зміна. Ся іменно точка звернена головно в сторону позалитавску, де спір викликаний коаліцією довів до розв'язаня угорского сойму і виїмкових розпорядків. Сегодня і речник давного ліберального

Матеріяли до національно-політичного і культурного життя Русинів.

Лист Олександра Барв'ньского до А-ра Теофиля Окуневского в Городенці.

(Конець).

Мені предкладав намісник Бадені дирекцію самбірской семінарії з услівем, що матиму на все урльоу, так, що не потребую бачити Самбора, отже матиму лише рангу і матеріяльну користь (я сего рішучо відказав ся); мені пок. Огоновский і др. Фінкель (коли Антонович зрік ся кандидатури на катедру історії) предкладали, щоб я о се старав ся (і при моїх впливах був би я се досягнув), сего вимагали від мене Тит Ревакович і иньші народовці, однак я рішучо відказав, заявляючи, що се для кого пньшого я виходив сю посаду; я двічі на власні кошта їздив до Київ, щоб полагодити справу раз з Антоновичем, а коли він відтак відказав ся, з Грушев-

ским і ніхто крейцара мені за се не звернув.

Я з занедбанєм своїх особистих справ і родинних потреб весь час жертвував, щоб ходити за нашими людьми, вихлопотати стипендії для молодих людей в цілі дальшого образованя, вистаратись о становища для спосібніших народовців і тим способом втворити руску народну інтелігенцію. Моїм лише заходом зорганізувалось тов. Шевченка, котре під тягаром довгів «Дѣла» хилило ся рішучо до банкрутства яко наукове, а діставши лише за моїм заходом матеріяльні засоби, спромоглось розвинути за два роки таку діяльність, якої не встигло розвинути за попередних 16 літ свого істнованя і тим способом положило широку основу до розвитку науки в нашій мові. А треба Вам знати, що коли я з Коніским порушив ту гадку 1889 р., громада львівска накинулася на мене і всі доказували, що не треба реформувати товариства Шевч., що так добре, як було!

Ви зволили натякнути про Тернопіль. Спитайте там людей, кілько я натовк ся по цілім Поділю на закладини і збори читалень серед найпоганійшої нераз непогоди (хоч перебув тяжку слабість гортанну), де ніхто не хотів їхати на поклик селян; кілько я мусів побороти неохоти і байдужности при закладанню Рускої Бесіди (де мені математично доказувано неможливість істнованя), аранжованю вечерниць і концертів, що розбудили жите тамошне, при закупні дому для Бурси, в раді громадській, в комітеті вистави етнографічної (1887 р.). Розпитайте, як Виділ «Просвіти», бажаючи противставити виданій Дудою (общ. Качк.) москвофільській історії Руси свою власну, безуспішно удавав ся до всіх руских істориків (Целевич, Вахнянин, Калитовский і т. д.), а коли всі відказали ся в так короткім часі написати, я мусів прийняти ся за сю роботу і в протягу 6-ти тижнів, сидючи прикований від досвіта до пізнього вечера написав і випечатав (з коректою) 16 арку

сторонництва, бувший міністер-президент гр. Тіса, а також поважні угорські дивніки, як нпр. Pester Lloyd висловили зовсім ясно і недвозначно, що вся вина за такий зворот спадає на коаліцію, котра бажала щораз більші досягнути уступки що до закона, котрого не повинна була нарушувати. Не сумніваємося, що цісарське слово проголошене в австрійській державній раді відоб'єся і в безсоймовій Угорщині голосним гомоном і отверезить малярських загорільців.

Чи нашому духовенству потрібна організація?

(Кінець).

Певно не допоможе тут крик ані лайка і навіть на думку мені не приходить дораджувати нашому духовенству, щоби дусили або бодай бойкотували прояви сучасної нашої літератури: се була би річ впрост неможлива, а навіть шкідлива взагалі для нашого культурного розвитку. Ми повинні лишень причинитись до санації тих проявів духовного життя. А се зможемо лиш тоді зробити, коли активну возьмемо участь в науці, будемо попірати науку здорову, правдиву і в науковий спосіб будемо бороти ся проти злої. Вправді сили наші за слабі, щоби ми могли успішно конкурувати з фаховими ученими в області свіцких наук: всеж таки ми повинні були безусловно більший зробити ужиток з наших богословських відомостей там, де так часто під покришкою «науки» робить ся напасті на правди католицької віри і то напасті все так некритичні і ненаукові, що в иншій суспільності лише компромітували би своїх учених авторів... Не перечимо, що наші практичні заняття не дозволяють нам віддати ся виключно науці, але ми є в силі і маємо обовязок дати спроможність певній частині з посеред нас, котра би мала час і обовязок посвятити ся праці науковій і тим самим була встані впливати на духовний розвиток суспільності. Отже ми повинні подбати о те, щоб між нами були фахо-

ві учені — апольгети, історики, економісти, публіцисти ітп.; одним словом люди, котрі були би в силі взяти активну участь в духовім житю нашої суспільності. Треба всіми силами старати ся, щоби бодай на малий гурток таких людей здобути ся, попірати їх морально і матеріально, слідити пильно і піддержувати кожний, хоч би найменший прояв в тім напрямі, бо инакше лишимо ся темною масою, котра не має ясных понять, куда єї ведуть і де вона опинить ся...

Зачинаємо пізнавати, що доси не було в нас ясно вироблених поглядів на справи суспільні, не було ясного розуміння інтересів і післанництва на всіх областях суспільного життя. Видимо, що доси нема ще в нас організації, котра була в силі консеквентно і зі свідомостію цілий забрати рішучий голос в публичних справах. Працюємо спільно з прочою інтелігенцією на різних областях суспільного життя, належимо до всіх народних інституцій, але голос наш всюди слабкий, а тимчасом житє суспільне звернуло ся на инші, для нас небезпечні дороги і не оглядаєсь на нас.

Та хоч проти тих прояв слідна вже, — поки що слаба, — реакція, то ми повинні ще більше стреміти до вияснення нашого положення та застановити ся над дальшими нашими задачами. Духовенство наше ще представляє могутчу силу, хоч в часті ще дрімучу, а в часті використувану. Треба тільки тій силі дати здоровий напрям і добре єї ужити.

Бували вже в нас проби організації духовенства, але на жаль мало або зовсім невдачні — вони свідчать лишень, що якась організація нам конче потрібна. Але з тих неудач могли би ми вивести не одну науку: завести відразу трияку, загально принятую організацію з випробованою і ясною програмою, — се річ неможлива. Блуд був все той самий: ми зіхались, говорили много о потребі спільної праці, вибрали виділ, не переконавши ся, чи буде в силі подолати вложенім на него обовязкам, — а тимсамим клали відразу початок загибелі нашому ділу.

Організація така, по нашій думці, не дасть ся відразу запровадити, — вона мусить природно розвинути ся і то не дорогою генерального зїзду, але з долини, т. зн. єї початки мусять повстати в мініатурі — в менших кружках, на взір німецьких «соціальних конференцій».

Соціальні конференції суть то сходини св'ящеників (не конечно всіх) деканата, повіта або більшого міста в цілі познакомленя з головнішими проявами суспільного життя взагалі та обдуманя способів впровадження в своїм крузі здорових реформ та противділаня всім небезпечним струям.

Того рода організації могли б у нас легко розвинути ся: між нами много єсть людей, котрі в певних галузях суспільних наук знаменито ознакомлені і на таких сходинах (раз на місяць або бодай на квартал) могли би дуже много причинитись не лишень до проясненя різних проблемів суспільних, але також вплинути на розширене і успішність нашої діяльності патріотичної. Правда, не можемо покищо обіцувати собі много, але чим скорше буде зроблений початок — хоч би найскромніший — тим ліпше, бо памятаймо, що того рода інституції суть річи на скрізь практичні, доторкають ся найжизненніших квестий житєвих і — як учить досвід — успівають дуже скоро. Добрий приклад і практичність певно зроблять своє. На такі сходини можна би запрошувати з рефератами і фаховців з поміж свіцкої інтелігенції.

Одна лиш була би поважніша трудність. Бачимо єї в наших соборчиках деканальних, котрі тому в нас не в силі сповнити як слід свої задачі, бо получені з ріжними невигодами товариської етикети і — коштами. Але если хочемо зробити то, що мусимо, то треба конче зробити якийсь рішучий перелом в наших звичаях так, щоби господар не був наражений на кошти, а учасники могли бути свободні, невязані. В деяких деканатах, чи повітах могла би і простора читальня бути найвідповіднішим місцем.

шів Історії Руси, що мало голова не трісла! Те, що я перше робив, не будши послом, що з занедбанєм власних і родинних справ, весь час обертав для загальної справи, те роблю тепер в раді державній, в соїмі, в раді шкільній і поза тими, а за те все заслужив собі від Вас такий осуд, що у мене нема любови до свого народу, що я навіть не годен взнести ся до того висного чувства чести народної, перед котрою зникають партійні противенства! ба навіть прилюдно в присутности моєї жінки і дочки Ви були такі беззглядні, що піднесли проти мене закид уїдлюваня, пониженя народного достоїнства і т. д. (в комнатах Руск. Бесіди). На се лише тільки скажу ще, що колиб у мене не було любови до народу і глибокої віри в єго послианництво та будучину, і надії, що він хоч не скоро — таки дійде до значія в громаді культурних народів європейських, я би давно пішов був або до-

рогою тих москвофілів, яким показав дорогу Зубрицкий, Головацкий і инші, або дорогою карьеровичів а la Зиблікевич et cons., або дорогою тих ентузіястів, що за молоду радикальствували, а тепер пішли на дорогу практичну і дбають о власну наживу, показуючи хиба при торжественних нагодах для демонстрації набитий банкнотами пулярес, котрий відчиняють, але для справи рускої нічого не виймають!

Я учив ся любови народу в такій школі, що тепер не в силі з мого серця її вирвати навіть такі прояви, що на вічах мене за приводом сліпих демагогів пятають з радником, що в часописах народовских і радикальних мене представляють синекуристом з 7-ма до 12 пенсий. Я їти му, не оглядаючи ся на се киданє камінєм, своєю дорогою, бо я пересв'ідчений, що вона наш нарід доведе до красної долі. Я не перестану мимо всіх напастей трудити ся для справи загальної, для добра

русского народу після мого найліпшого розуміня і слабих сил моїх, бо я пересв'ідчений, що безсторонні люди колись мені признають слухність і безінтересовність моїх скромних змагань, а коли Бог не дозволить мені діждати тої хвилі, щоб я почув таке признанє справедливости і безкорисности моїх змагань і моєї праці для русского народу, то умрати му з тим спокійним пересв'ідченням, що я трудив ся для русского народу після найліпшого мого розуміня, що не закопав, а умножив Богом мені даний талант в користь мого народу, лишаячи спокійно осуд моїх діл справедливій історії грядучих поколінь. Ви бачте, що за довго надуживаю Вашої терпеливости, однак се мусів я висказати і мимо заподіяної мені кривди остаю з високим поважанєм

Олександр Барвінський.

Кількож то справ можна на таких сходах порушити, кілько нових річій довідатись, як много заохоти і практики набрати, — если справу трактуєсь на серйозно і поважно. Еслиб того рода менші організації набрали більше сталих і ясних форм, доперва тоді моглб виробити ся вже сама з себе потреба ширшої, ціле духовенство обнимаючої організації. А така потреба не дала би довго на себе ждати.

„Нива“

Виборча реформа.

Правительство внесло на нинішнім засіданню пять проєктів законів дотично парламентарної реформи, а іменно: Проєкт закона, яким змінює ся §§ 1, 6 і 7 основного закона про державну раду; проєкт закона що до вибору членів палати послів (разом з виборчою ординацією); проєкт карного закона задля охорони виборчої свободи; проєкт закона задля доповнення § 16 основного закона про державну раду; вкінці проєкт закона на зміну регуляміну державної ради.

Що до першого проєкту, то він постановляє, що покликані до палати панів члени палати послів, доперва тоді стають її членами, коли зложать свій мандат посольський. До палати послів прийде через вибір 455 послів (замість дотеперішних 425), так що на Чехи припаде 118, Дальмацію 4, Галичину 88, Низшу Австрію 55, Вишу Австрію 20, Сольногород 6, Стирню 28, Каринтію 10, Країну 11, Буковину 11, Моравію 44, Шляк 13, Тироль 21, Передарулявію 4, Істрию 5, Горичію і Градську 5, Трїєст з околицею 5.

До вибору посла управнена кожда особа мужеского пола, яка скінчила 24. рік життя, має австрійське горожанство, від виборчого права не є винята ані виключена і в якійсь громадї австрійських країв бодай через рік має місце замешканя.

Під зглядом пасивного виборчого права постановлює проєкт: Може стати вибраною послом кожда особа мужеского пола, яка австрійське горожанство посідає від трьох літ, 30. рік життя пережила і від виборчого права не є ані винята ані виключена. Близші приписи про виконуванє виборчого права містять в собі виборча ординація.

Припускаемий вислід реформи в національнім зглядї подає правительстєний комуникат в ось яким зіставленю: Низша Австрія одержить 55 німецьких округів (замість давнішних 46), Виша Австрія 20 (20 німецьких) Сольногород 6 (6) німецьких, Старія 22 (23 німецьких і 6 (замість 4) словенських, Каринтій 9 (зам. 10) німецьких і 1 (зам. 0) словенський округ; Трїєст з околицею 1 (зам. 0) словенський, 4 (зам. 5) італійські, Горичія і Градська 3 (зам. 2) словенські, 2 (зам. 3) італійські, Істрия 1 (зам. 0) словенський, 2 (зам. 1) сербско-хорватські, 2 (зам. 4) італійські, Тироль 13 (зам. 14) німецьких, 8 (зам. 7) італійських, Форальберг 4 (4) німецькі, Чехи 48 (зам. 44) німецьких, 70 (зам. 66) чеських, Моравія 17 (зам. 23) німецьких, 27 (зам. 20) чеських, Шлезк 8 (зам. 10) німецьких, 2 (зам. 1) чеських, 3 (зам. 1) польські, Дальмація 11 (11) сербско-хорватських, Буковина 3 (3) німецькі, 0 (зам. 1) польського, 4 (зам. 2) рускі, 4 (зам. 5) румунські, Галичина 61 (зам. 70) польських, 27 (зам. 8) руских округів.

О скілько реформа відносить ся до Галичини, признає 70 мандатів для сільських округів, а 18 для міських. З мандатів великих міст Львів одержить 4, а Краків 3. В сільських округах так східної, як і західної Галичини буде заведена пропорціональна система, яка буде полягати на тім, що по два виборчі округи будуть вибирати разом двох послів,

при чім кождий виборець може віддати голос тільки на одного посла. Вибраний послом є сей кандидат, що одержав абсолютну більшість, а відтак кождий кандидат меншости, коли одержав найменше 34% голосів. Колиб другий кандидат не одержав сеї кількості голосів, наступить тіснійший вибір.

Поділ мандатів в Галичині.

Львів виберас 4 послів, а отсе: Середмісте, і передмістя Галицке, Жовківське і Личаківське по 1 посліви.

Краків 3 послів (Середмісте, Вавель і Н. Сьвіт 1, Пясек, Кляпарж і Весола 1, Страдом і Казьмерж 1).

Міста: Перемишль 1, Станіславів 1, Тарнів 1, Броди і Золочів 1, Тернопіль і Бережани 1, Коломия і Бучач 1, Стрий, Дрогобич, Самбір і Городок 1, Ярослав і Ряшів 1, Сянок, Коросно, Ясло і Горлиці 1, Бокня, Величка і Подгуже 1, Н. Санч, Бяла і Вадовиці 1.

Дальших 35 виборчих округів сільських вибирають по двох послів разом, а творять їх отсі судові повіти (з влученєм виборчих міст): 1) Яворжно, Хіпанів, Крешовиці, Лішки. 2) Бяла, Осьвенцім, Кенія, Андрихів. 3) Вадовиці, Затор, Кальварія, Миєлянці, Скавина. 4) Маків, Йорданів, Суха, Милівка, Жявець. 5) Ліманова, Мшава дол, Н. Торг, Чорн. Дунаєць, Кроспенко. 6) Краків, Подгуже, Величка, Добчиці. 7) Бокня, Неволяміці, Бжеско, Виснич. 8) Радів Войнич, Закліччя, Тарнів, Тухів. 9) Пильно, Бжостек, Дембаця, Ропчиці, Фриштат. 10) Мелець, Радомисль, Домброва, Жабно 11) Ніско, Улянів, Соколів, Тарнобжег, Розвадів. 12) Кольбушева, Глогів, Рянів, Тишин. 13) Ланьцут, Лежайск, Ярослав, Переворск. 14) Н. Санч, Ст. Санч, Грибів, Ценжковичі, Мушина. 15) Горлиці, Беч, Ясло, Жмиггород. 16) Коросно, Дукля, Березів, Стрижів. 17) Сянок, Риманів, Буківско, Ліско, Днів, Бирча, Добромилль. 18) Стара Сіль, Самбір, Николаїв, Дрогобич, Лука, Медичні. 19) Балигород, Устрики долині, Лютовиска, Старий Самбір, Турка, Боряня, Підбуж, Стрий, Сколь. 20) Болехів, Долина, Рожитів, Калуш, Надвірна, Богородчани, Солотвина. 21) Делятин, Печенїжп, Коломия, Жабє, Кутя, Косів, Заболотів, Гвіздець. 22) Рогатин, Болшівиці, Бурштин, Журавно, Войнівлів, Жидачів, Ходорів, Бібрка. 23) Мельниця, Бориців, Заліщики, Городенка, Тлусте, Снятин. 24) Отинія, Обертин, Товмач, Зол. Потік, Станіславів, Галич, Тисьмениця. 25) Бережани, Підгайці Бучач, Монастирська. 26) Мостиска, Суд. Вишня, Рудка, Комарно, Городок, Янів. 27) Перемишль, Дубецько, Нижанковичі, Порохник, Яворів, Краковець, Радимно. 28) Рава руска Угнів, Немирів, Любачів, Ціпанів, Сінява. 29) Львів-округ, Щирець, Винники, Жовква, Куликів, Мости вел. 30) Бєла. Сокаль, Радехів, Камінька стр., Буєк. 31) Глянїя, Перемишляни, Олеско, Золочів. 32) Зборів, Заліці, Броди, Лопатин. 33) Козова, Тернопіль, Збарж, Нове село. 34) Теревовля, Микулявиці, Вишнівчик, Будзанів, Чортків. 35) Скалат, Підволочиска, Грималів, Гусятин, Копичинці.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В суботу: руско-кат.: Власія (Задушна); римо-кат.: Матея апост. — В неділю: руско-кат.: Мелетія; римо-кат.: Анастасій.

— **Репертоар „Руского народного Театру“ у Львові.** (Саля „Jad Charuzim“ — ул. Бернштайна).

В пятницю дня 23. с. м. «Хазяїн» комедия в 4 діях, Карпенка-Карого.

В суботу дня 24. лютого с. р. «Суета» комедия в 4 діях, Карпенка-Карого. Виступи п. н. Заньковецкої.

Абонамент: першорядний на 6 вистав 15 К, другорядний на 6 вистав 10 К.

— **3 Тов-а ім. Котляревского.** Перше організаційне засіданє технічно-артистичної секції відбуде ся в суботу дня 24. с. м. о год. 5. по полудни в салі Тов. «Рускої Бєсїди». На дневнім порядку є вибір технічного директора і уложенє репертуару на сегорічний сезон. Прошу Ви. аматорів є як найчисленнійшу участь і звичайну точність. — *Лєв Лопатинский* заступник голови і режисер.

— **3 народного театру.** Про вчерашній виступ славної пари українських артистів пп. Заньковецкої і Садовского в „Батьковій казці“ можна знов писати тільки в суперлативах. Особливо відносить ся се до дир. Садовского який вивівши перед наші очі вже цілу галерию різних, відмінних типів, вчєра знов створив нову, а артистично скінчену статть молодого, поважного Нікоди́ма. Завданє було тим тяжше, що „Батькова казка“ писана після старої театральної реценти з численними монольогами, говоренєм в бік, а до того і убогою, ліниво посуваючою ся акцією. Однак знаменита, глибоким чутєм перенята гра п. Садовского піднесла штучне резонерство до ваги дійсного життя, зворушувала до глибини душі. Тож оплескам не було кінця по кождім актї славна пара наших артистів виходила по кілька разів дякувати публиці, а по третім актї зготовлено дир. Садовскому правдиву овацію бурєю негваваючих оплесків. Також і пнших співграючих годить ся згадати похвальним словом. Отже передовсім п. Юрчака, який в трудній ролі інтриганта зумів заховати властиву міру і щирість почувань, п. Паньківского за єго зразу бойкий, гулящий, а відтак знемощений, доживаючий тип старика і п. Стадника, який, крім своєї звичайно за ясної характеристики лиця, був зовсім добрий в ролі розвустного конторщика. Про жінку згадуємо тому на кінці, бо і тут, як майже в усіх штучках Карпенка Карого (крім „Наймички“ та „Бєзталанної“) жіночі типи є тільки нашіковані на другому і третьому плані. Так і тут попри Марину, відграну з великим накладом акторської техніки п. Заньковецкою, є ще тільки дві горничні дівчини, які в п. н. Леонтовичевій, а особливо в п. н. Стадниковій найшли дуже відповідних виконавчиць. В помєнших ролях треба піднести знамениту характеристику п. Дякова яко лікаря і типичність п. Рубчака яко гумєнного. Ціла штука ішла на причуд гладко, зновні артистично, та тільки разили обдрпані, замурані, поплямлені стїни декораций, які мали представляти комнату в паньскім дворі. Вікно в ній білене, з сільської хати, головні двері покосві звичайні, а бічні з якоїсь палати в стилу рококо, та такі позитирані та обдрпані, що більше на них полотно було видно чим фарба. Аж дивно стало, коли до такої спелюнки увійшов льокай в ліберїї та білих рукавичках і всі ті заможні, панські офіціальїсти. Тут виявило ся, як необхідно є потрібний для нашого вандрівного театру порядний транспортний віз, щоби декораций і реkwизити можна удержати в належнім стані. Чи спільно з дирекцією, чи з власної ініціативи „Руска Бєсїда“ буде мусїла заняти ся як найскорше сею, стільки десятків літ відкладаною квестією, коли реформа театру має бути справді систематичною і трєвалою, а не знов переминаючим експериментом. На такі декораций годї дивити ся без затрати всякої ілюзїї.

— **Пожарну фїлію львівского „Сокола“** засновано в Олєши, товмацького повіта. Намісництво вже затвердило статут.

— **Вїсти з закордонної України.** Професори одеського університета І. А. Линиченко і московского Олексій Н. Веселовский збирають матеріяли, щоби видати збірник на спомин про покійного професора московского університета М. І. Стороженка, котрий помер 25. м. м. В збірнику буде житєпис М. І. Стороженка і згадки про него тих людей, що єго знали: І. Линиченка, Южина-Сумбатова і багатьох інших. — Російське міністерство внутрішних справ дозволило прилуцкому земству збирати

